361. Firmalardan biri fiyat yükselttiğinde rakibinin kendisini takip etmeyeceği ancak fiyat düşürdüğünde kendisini takip edeceği varsayımı aşağıdaki modellerden hangisine aittir?

A) Tröst

B) Forfaiting

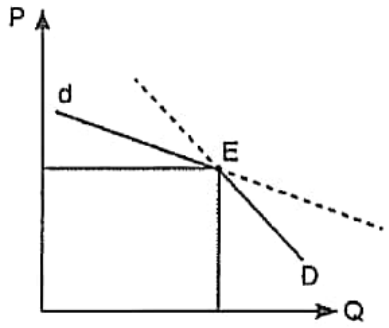
C) Cournot

D) Stackelberg

E) Sweezy

ÇÖZÜM

Sweezy modeli Chomberlin modeli gibi fiyatın istikrarlı olduğunu savunmaktadır. Firmaların farklılaştırılmış ve yakın ikame mal ürettikleri varsayılmaktadır. Sweezy modeli bir düopol modeli değildir. Çünkü modelde yakın ikame mal üreten çok sayıda firma vardır. Sweezy modeli firmalardan birinin fiyat yükseltmesi durumunda rakiplerin fiyatı yükselten firmayı takip etmeyeceği, ancak fiyat düşürmesi durumunda rakiplerinin piyasa payını kaptırmamak için fiyatları düşüreceği varsayımına dayanır.

Modelde firma fiyat yükselttiğinde rakiplerin fiyat yükseltmeyeceğini gösteren talep eğrisi "d" dir.

Firma fiyat düşürdüğünde rakiplerin fiyat düşüreceğini gösteren talep eğrisi "D" dir.

Bu nedenle modelde talep eğrilerinin kesiştiği noktada dirsek ortaya çıkar. Bu nokta piyasada denge noktasıdır.

CEVAP : E

ANKARA KARİYER YAYINLARI

CamScanner ile tarandı

362. Stackelberg oligopol modelinde, lider firmanın takipçi firmaya göre bir avantaja sahip olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Liderin fiyat farklılaştırması yapabilmesi

B) Liderin monopole eşit düzeyde üretim yapması

C) Liderin piyasada fiyat belirleyici konumda olması

D) Liderin üretim düzeyini belirleyen ilk firma olması

E) Liderin üretim maliyetlerinin düşük olması

ÇÖZÜM

Stackelberg modeline göre; firmalardan birinin rakiplerinin Cournot varsayımına göre hareket edeceğini farkedecek kadar gelişmiş olduğu, diğerinin ise karşılıklı bağımlılığın olmadığını düşünerek safça davranan bir firmadır. Karşılıklı bağımlılığın olduğunu düşünen gelişmiş firma lider firma, tersini düşünen diğer firma takipçi firma olarak nitelendirilir. Üretim kararını önce lider firma sonra takipçi firma verir.

CEVAP : D

363. Bertrand düopol modeli ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Firmalar fiyat değiştirdiğinde rakiplerinin fiyat değiştirmeyeceğini varsayar.

B) Düopol modelleri içinde tam rekabete en çok benzeyen modeldir.

C) Etkinliğin en düşük olduğu düopol modeldir.

D) Tüketiciler açısından tam bilgi söz konusudur.

E) Tek bir firma piyasa talebinin tamamını karşılayabilir.

ÇÖZÜM

Bertrand modelinin özellikleri;

- Piyasada sadece 2 firma vardır.
- Firmalar fiyat rekabeti yapar, miktar rekabeti yoktur.
- Firmalar safça davranış içindedir, bir firma fiyat değiştirdiğinde rakibinin fiyat değiştirmeyeceğini varsayar.
- Fiyat daima marjinal maliyete eşittir. Modelde ortaya çıkan fiyat ve miktar tam rekabete eşittir.
- Tüketiciler açısından tam bilgi ve sıfır işlem maliyeti söz konusudur.

CEVAP : C

ANKARA KARİYER YAYINLARI

CamScanner ile tarandı

364. Bir cournot düopol modelinde 5 firma faaliyet göstermektedir. Piyasadaki toplam talep 300 birim olduğuna göre piyasadaki toplam talebin ne kadarı karşılanır?

A) 50 B) 102,5

C) 120,5 D) 250

E) 300

365. İki Cournot Düopol firmasının tepki fonksiyonları $q_1=60-0,5q_2$ ve $q_2=50-25q_1$ dir.

Firmaların kârlarını maksimize eden q_1, q_2 Cournot dengesi üretim düzeyleri sırasıyla kaçtır?

A) 80, 80 B) 70, 60

C) 40, 30 D) 40, 40

E) 75, 85

ANKARA KARİYER YAYINLARI

ÇÖZÜM

Cournot modeli çerçevesinde firmalar, toplam piyasa talebinin $\frac{n}{n+1}$'ini karşılayabilir. (n firma sayısı) Piyasada 5 firma faaliyet gösterirken toplam piyasa talebinin $\frac{5}{6}$'sı karşılanır.

Talep 300 birim olduğuna göre $\frac{5}{6}x300 = 250$ dir.

CEVAP : D

ÇÖZÜM

Önce 1. firmanın tepki fonksiyonunda q_2 yerine $(50-0,25\ q_1)$ konarak 1. firmanın denge üretim düzeyi

$q_1 = 60 - 0,5(50 - 0,25q_1) = 60 - 25 + 0,125$

q_1 ise $q_1 = \frac{35}{0,875} = 40$ bulunur.

Sonra 2. firmanın tepki fonksiyonunda q_1 yerine (40) yazılarak 2. firmanın denge üretim düzeyi

$q_2 = 50 - 0,25(40) = 50 - 10 = 40$ bulunur.

CEVAP : D

CamScanner ile tarandı

366. **Piyasada dört firmanın üretimin yüzde 77'ni karşıladığı bir piyasa hangi tür piyasaya örnek gösterilebilir?**

A) Monopol
B) Oligopol
C) Monopüllü rekabet
D) Tam rekabet
E) Düopol

ÇÖZÜM

Bir piyasadaki firmaların piyasa payları verildiğinde, piyasa yapısı (HHI) Herfindahl–Hirschman Endeksi ve Firma Yoğunlaşma Endeksi (CR) ile hesaplanır.

Piyasada dört firmanın üretimin yüzde 77'ini karşıladığı bir piyasa, oligopol piyasadır. CR_4 yoğunlaşma derecesi yüzde 77 olduğuna göre, piyasadaki en büyük 4 firmanın piyasa payı toplamı % 40'dan yüksek, % 100'den düşüktür.

CR_4 % 40'ın üstünde ise oligopol, % 40'ın altında ise tekelci rekabet, 0 ise tam rekabet % 100 ise monopol piyasa yapısı geçerlidir.

CEVAP : B

367. Bir piyasada faaliyet gösteren en büyük 3 firma toplam piyasa üretiminin % 90'nı eşit olarak paylaşmaktadır.

Bu durumda Herfindahl–Hirschman indeksi kaç olur?

A) 2500 B) 300
C) 875 D) 2700
E) 1060

ÇÖZÜM

$30^2 + 30^2 + 30^2 = 900 + 900 + 900 = 2700$

olarak hesaplanır. Herfindahl–Hirschman İndeksi (HHI) 1800'den büyük, 10.000'den küçük olduğu için piyasa oligopol piyasasıdır.

CEVAP : D

CamScanner ile tarandı

368. I. Faktörün kendi fiyatı

II. Talep edilen mal miktarı

III. Faktörün verimliliği

Yukarıdakilerden hangisi faktör talebini etkileyen etmenler arasında yer alır?

A) Yalnız III B) I - II

C) II - III D) I - III

E) I - II - III

ÇÖZÜM

Faktör talebini, faktörün kendi fiyatı dışında, talep edilen mal miktarı, faktörlerin (kaynakların) verimliliği ve diğer üretim faktörlerinin fiyatları etkiler.

Talep Edilen Mal Miktarı: Mal ve hizmetlere olan talep ile faktör talebi arasında doğrudan bir ilişki vardır. Eğer bir mala olan talep artarsa, bu malı üretmek için kullanılan kaynaklara olan talep de artar. Buna karşılık, eğer mala olan talep azalırsa, malın üretiminde kullanılan kaynaklara olan talep de azalır.

Faktörlerin (Kaynakların) Verimliliği: Faktörleri talep eden kişiler, doğal olarak en verimli faktörleri kiralamak isterler. Genellikle en verimli kaynaklar ilk olarak kiralanan kaynaklar, en verimsiz kaynaklar ise son kiralanan kaynaklardır. Kaynakların verimliliği arttıkça kaynak talebi de artar.

Teknolojik gelişmeler de bir faktörün verimliliğini artırabilir. Yani, teknolojiyi temsil eden sermayenin ve iş organizasyonunun kalitesi arttıkça üretim faktörünün de verimliliği artar.

Diğer Faktörlerin Fiyatları : Diğer malların (tamamlayıcı ve ikame malların) fiyatlarındaki değişme, nasıl ilgili mal talebini etkiliyorsa, diğer faktörlerin fiyatlarındaki değişme de belli bir faktöre olan talebi etkiler. Kârını maksimize etmek isteyen firmalar, üretimlerini mümkün olan en düşük maliyetle gerçekleştirmek isterler. Bu nedenle, kullandıkları üretim faktörlerinin sadece nispi etkinliğini değil, aynı zamanda nispi fiyatlarını da dikkate alırlar. Bu bağlamda, eğer iki faktör birbirinin ikamesi durumunda ise, örneğin sermaye ile işgücünde olduğu gibi, ücretlerdeki bir artış, firmanın işgücünün yerine sermayeyi ikame etmesine neden olabilir. Bu tamamlama şeklinde de ortaya çıkabilir. Eğer tamamlayıcı faktörün fiyatı düşerse, tamamlayıcı faktörün fiyatındaki bu düşüş, ilgili faktörün talebini de artırır.

CEVAP : E

ANKARA KARİYER YAYINLARI

CamScanner ile tarandı

369. Aşağıdaki talep türlerinin hangisinde ekonomik birimlerin mallara olan talepleri bu malların üretiminde kullanılacak kaynaklara dolaylı olarak talep yaratmaktadır?

A) Bayağı talep
B) Efektif talep
C) Türev talep
D) Telafi edilmiş talep
E) Alışılmış talep

ÇÖZÜM

Türev Talep: Ekonomik birimlerin mallara olan doğrudan taleplerinin, bu malların üretiminde kullanılacak kaynaklara dolaylı olarak yarattığı taleptir. Faktör talepleri türev talep özelliği gösterir.

Seçeneklerde yer alan bayağı ve alışılmış talep bir malın fiyat etkisini yansıtan Marshallian talep eğrilerine verilen isimdir.

Telafi edilmiş talep ise bir malın sadece ikame etkisini ölçmek amacıyla kullanılan taleptir.

CEVAP : C

370. Bir firma üretimini artırmak amacıyla kullanıldığı faktör sayısını 8 birimden 12 birime çıkardığında toplam maliyetleri 800 birimden 1200 birime çıkıyorsa marjinal faktör maliyeti aşağıdakilerden hangisine eşittir?

A) 4 B) 40
C) 400 D) 100
E) 1600

ÇÖZÜM

Marjinal Faktör Maliyeti (MIC) : Ek bir birim faktörün istihdam edilmesi nedeniyle maliyetlerde ortaya çıkan artışa verilen isimdir. Toplam maliyetteki değişimin (ΔTC) faktör miktarındaki değişmeye (ΔQf) oranlamasıyla elde edilir.

Buna göre,

$$MIC = \frac{\Delta TC}{\Delta Q} \Rightarrow \frac{1200-800}{12-8} = \frac{400}{4} = 100$$

elde edilir.

CEVAP : D

CamScanner ile tarandı

371. Tam rekabet şartları altında çalışan bir emek piyasasında, marjinal faktör maliyeti aşağıdakilerden hangisine eşittir?

A) Toplam maliyete
B) Faktörün fiyatına
C) Marjinal fiziki ürüne
D) Malın fiyatına
E) Ortalama maliyete

ÇÖZÜM

Bir piyasada firmaların emek talep eğrileri emeğin marjinal ürün geliri (MRP_L) ile, emeğin marjinal ürün değerine (VMP_L) bağlı olarak türetilir.

Emeğin marjinal ürün geliri, üreticinin bir birim daha fazla emek kullanarak elde edeceği ek geliri gösterirken marjinal ürün değeri, diğer faktörler sabitken emeğin bir birim artırılması durumunda toplam üretimde meydana gelen değişmenin parasal değerini ifade eder.

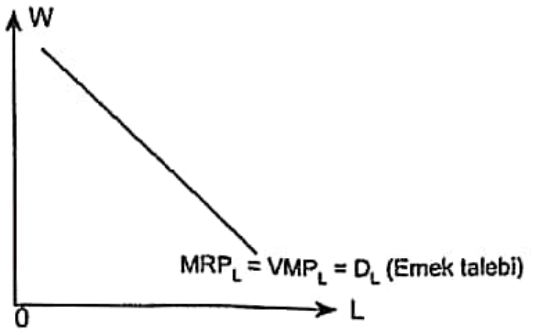
Bu tanımlar formülle ifade edecek olursak

$MRP_L = MR \times MP_L$

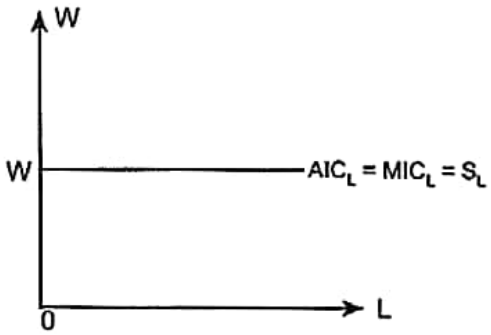
$VMP_L = P \times MP_L$

Tam rekabet piyasasında P = MR olması nedeniyle $MRP_L = VMP_L$ daima eşittir.

Tam rekabet piyasasında firmanın faktör talep eğrisi sadece ve sadece MP_L'ye bağlıdır.

Tam rekabetçi firma piyasada oluşan fiyatı veri olarak aldığından, piyasada belirlenen ücret düzeyinde yatay eksene paralel emek arzıyla karşı karşıyadır. Marjinal ve ortalama faktör maliyetlerde ücrete eşit olduğundan emek arz eğrisi aynı zamanda ortalama ve marjinal faktör maliyetler eğrisidir.

CEVAP : B

ANKARA KARİYER YAYINLARI

CamScanner ile tarandı

372. Yalnızca emeği girdi olarak kullanan tam rekabetçi bir firma için $MP_L = 4L^{-0,5}$ ve malın fiyatı = 10 ₺, ücret = 20 ₺ dir. Firmanın minimum maliyetle üretim yapması için istihdam etmesi gereken emek miktarı aşağıdakilerden hangisine eşittir?

A) 2 B) 4 C) 8 D) 16 E) 32

ÇÖZÜM

Tam rekabet emek piyasasında denge koşulu

$MIC_L = MRP_L$

↓

$W = P \times MP_L$

$W = 20, P = 10, MP_L = 4L^{-0,5}$

$20 = 10.4L^{-0,5}$

$(2)^2 = (L^{0,5})^2$

$L = 4$ elde edilir.

CEVAP : B

373. $Q = 3L - 0.3L^2$ bir ekonomide üretilen bir ürünün birim satış fiyatının 10 ücretin ise 6 olduğu durumda optimal emek miktarı aşağıdakilerden hangisine eşittir?

A) 2 B) 4 C) 6 D) 8 E) 10

ÇÖZÜM

Piyasa denge koşulu

$MIC_L = MRP_L$

↓

$W = P \times MP_L$

Soruda emeğin marjinal ürünü verilmemiştir. Bunu bulabilmek için üretim fonksiyonunda emeğe göre türev alınır.

$\frac{\partial Q}{\partial L} = 3 - 0,6L = MP_L$ elde edilir.

Bulunan değerler formüle yerleştirilirse

$W = 6 \quad MP_L = 3 - 0,6\,L \quad P = P$

$10.(3 - 0,6L) = 6$

$30 - 61 = 6$

$24 = 6L$

$L = 4$ elde edilir.

CEVAP : B

ANKARA KARİYER YAYINLARI

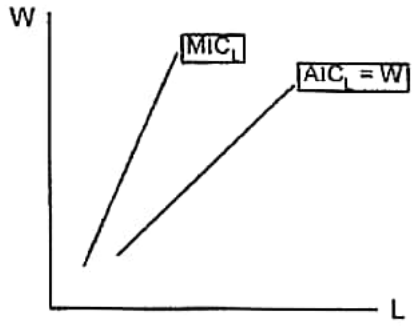
CamScanner ile tarandı

374. Aşağıdakilerden hangisi emek piyasasında monopson olan bir firmanın emeğin marjinal girdi maliyetini göstermektedir?

A) Ücret haddinden büyüktür.
B) Sermayenin marjinal girdi maliyetine eşittir.
C) Emek arz eğrisinin altında seyreder.
D) Faktör piyasasında çizilemez.
E) Daima negatif eğimlidir.

ÇÖZÜM

Monopson (tek alıcı) konumundaki firma işçilere ödeyeceği ücret konusunda kendisi karar verir. Ücret belirleyicidir. Monopsoncu firma negatif eğimli emek arz eğrisi ile karşı karşıyadır. Daha fazla emek istihdam edebilmek için daha fazla ödemek zorundadır.

Monopsoncu firma yukarıdaki grafiğe göre işe aldığı her işçiye işgücüne daha fazla ücret ödeyecek, ücretli her arttığında eski çalışanlarına da yeni işçiye ödediği ücreti ödemek zorunda kalacaktır. Dolayısıyla emeğin marjinal girdi maliyeti ücret haddinden büyük olur.

CEVAP : A

375. Tersine dönen işgücü arz eğrisine sahip olan bir işçi, bu eğrinin yukarıya doğru (pozitif) eğimli olan bölgesi üzerinde yer alıyorsa, ücrette meydana gelen artışın yaratacağı ikame etkisi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

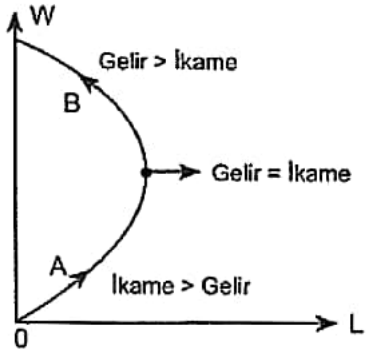
A) Gelir etkisini ortadan kaldırır.
B) Gelir etkisi ile aynı yönde değişir.
C) Gelir etkisine sahiptir.
D) Gelir etkisinden büyüktür.
E) Gelir etkisinden küçüktür.

ÇÖZÜM

Ücret seviyesinin artması durumunda boş zamanın fırsat maliyeti artar, kişilerin boş zaman talebi azalır. Bunun sonucu olarak emek arzı artar. Buna **ikame etkisi** adı verilir.

Ücret seviyesinin artması durumunda gelirin artması nedeniyle kişilerin boş zaman taleplerini artırması sonucu emek arzı azalır. Buna ise **gelir etkisi** adı verilir.

Bu iki etkinin bir grafikte gösterilmesi sonucu tersine dönen emek arz eğrisine ulaşılır.

Soruda verilen ifadeye göre bu eğrinin pozitif eğimli bölgesinde (A) ikame etkisi gelir etkisinden büyüktür.

CEVAP : D

CamScanner ile tarandı

376.

L (İşgücü)	TP (Toplam Ürün)
0	0
1	10
2	25
3	30

Yukarıdaki tabloya göre bir malın birim fiyatı 10 ₺ olması durumunda 2 işçinin marjinal ürün değeri aşağıdakilerden hangisine eşittir?

A) 150 B) 200

C) 1500 D) 2000

E) 100

ÇÖZÜM

Diğer faktörler sabitken, emeğin bir birim artırılması durumunda toplam üretimde meydana gelen değişmenin parasal değerine emeğin marjinal ürün değeri (VMP_L) adı verilir.

Bunu formülle ifade edecek olursak;

$VMP_L = MP_L \times P$

$$\text{Marjinal Ürün } (MP_L) = \frac{\Delta \text{Toplam Ürün}}{\Delta \text{Emek}} = \frac{\Delta TP}{\Delta L} = \frac{25-10}{2-1} = \frac{15}{1}$$

= 15 elde edilir.

$VMP_L = MP_L \times P$

$VMP_L = 15 \times 10 = 150$ elde edilir.

CEVAP : A

377. **Bir piyasada diğer üretim faktörlerinin fiyatları artarken diğer şartların sabit olduğu bilindiğinde göre bu değişimin emek talebi ve reel ücret üzerindeki etkisi hakkında aşağıdakilerden hangisi doğrudur?**

A) Emek talebi azalırken, reel ücret değişmez.

B) Emek talebi artarken, reel ücret artar.

C) Emek talebi azalırken, reel ücret azalır.

D) Emek talebi azalırken, reel ücret artar.

E) Emek talebi artarken, reel ücret azalır.

ÇÖZÜM

Emek piyasasında dengeyi açıklamak için iki kavram kullanılır.

a) Emek talebi

b) Emek arzı

Emek Talebi : İşverenlerin talep ettiği emek miktarını gösterir. İşletmelerin emek talebi türev taleptir, yani mal piyasasındaki talebe bağlıdır. Mal talebindeki artışlar sonucu işletmeler üretimlerini artırmaya karar verirler. Bu da emek talebini artırır. Emek talebi reel ücretin azalan fonksiyonudur. Bunun nedeni işletmelerin emek taleplerinin artması üretim artmasına bağlıdır.

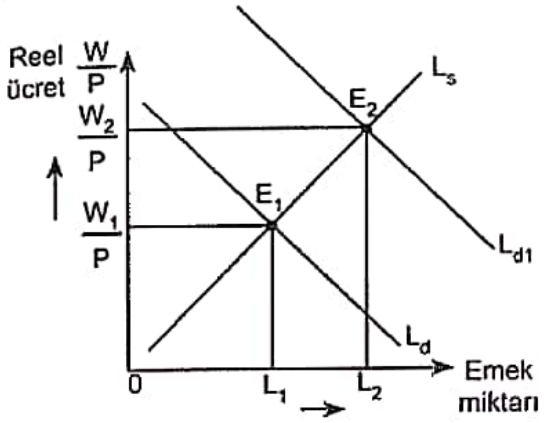
Emek Arzı : İşçinin çalışma ile boş zaman arasındaki fayda maksimizasyonu problemiden türetilir. Reel ücretin artan bir fonksiyonudur.

ANKARA KARİYER YAYINLARI

CamScanner ile tarandı

Emek arz ve talep eğrilerinin kesiştiği noktada emek piyasası dengeye gelir. Reel ücret ve emek miktarı belirlenir.

Bir piyasada diğer üretim faktörlerinin fiyatları artıyor ise firmalar aynı üretimi daha çok emekle gerçekleştirmeye çalışacaklardır. Sonucunda emek talep eğrisi (L_d) Ld_1 konumuna gelerek sağa kayacaktır. Yeni denge noktasında (E_2) reel ücretler artacak ve emek miktarı artacaktır.

CEVAP : B

378. Rekabetçi bir piyasada sadece işgücünü girdi olarak kullanan bir firma durumunda işgücünün marjinal verimliliği $MP_L = 5L^2$ ve malın fiyat 3 TL ise firmanın işgücü talep eğrisi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $30L^2$ B) $40L^2$

C) $15L^2$ D) L^2

E) $\frac{5}{3}L^2$

ÇÖZÜM

Rekabetçi bir piyasada firmanın emek talep eğrisi emeğin marjinal ürün değerine eşittir. Emeğin marjinal ürün değeri (VMP_L)

$VMP_L = MP_L \times P$

$VMP_L = 5L^2 \cdot 3$

$= 15L^2$ elde edilir.

CEVAP : C

CamScanner ile tarandı

379. X firmasının uzun dönem üretim fonksiyonu $Q = (KL)^{1/2}$ şeklindedir.

Emeğin fiyatı ve sermayenin fiyatı sırasıyla 8 ve 2 olması durumunda X firmasının 60 birim çıktıyı minimum maliyetle üretmesi için kullanması gereken emek ve sermaye miktarı aşağıdakilerden hangisine eşittir?

	L	K
A)	30,	120)
B)	60,	120)
C)	70,	120)
D)	30,	90)
E)	90,	90)

ÇÖZÜM

Üreticinin dengeye gelebilmesi için

$\frac{MP_L}{MP_K} = \frac{P_L}{P_K}$ formülü kullanılır.

$MP_L = \frac{\partial Q}{\partial L} \Rightarrow$ Emeğin marjinal ürünü

$MP_K = \frac{\partial Q}{\partial K} \Rightarrow$ Sermayenin marjinal ürünü

$MP_L = \frac{1}{2}K^{1/2}L^{-1/2}$

$MP_K = \frac{1}{2}K^{-1/2}L^{1/2}$

$\frac{MP_L}{MP_K} = \frac{P_L}{P_K}$

$\frac{\frac{1}{2}K^{1/2}L^{-1/2}}{\frac{1}{2}K^{-1/2}L^{1/2}} = \frac{8}{2}$

$K = 4L$ elde edilir.

60 birim üretim gerçekleştiriliyorsa

$60 = (K.L)^{1/2}$

K yerine 4L yazılırsa

$60 = (4L.L)^{1/2}$

$60 = 2L$

$L = 30 \quad K = 4.L$

$K = 4.30$

$K = 120$ elde edilir.

CEVAP : A

ANKARA KARİYER YAYINLARI

CamScanner ile tarandı

380. Aşağıdakilerden hangisi faktör talebini etkileyen unsurlar arasında değerlendirilemez?

A) Faktörün fiyatı
B) Diğer faktörlerin fiyatı
C) Faktörün marjinal verimliliği
D) Faktörün üretiminde kullanıldığı malın satış fiyatı
E) Faktörün arzı

ÇÖZÜM

Bir firmanın bir malı ya da hizmeti üretebilmek için talep ettiği faktöre faktör talebi adı verilir. Faktör talepleri türev taleptir. Faktör Talebini etkileyen unsurlar:

- Faktörün fiyatı
- Diğer faktörlerin fiyatı
- Faktörün marjinal verimliliği
- Faktörün üretiminde kullanıldığı malın satış fiyatı

CEVAP : E

381. Aşağıdakilerden hangisi boş zamana ilişkin olarak gelir ve ikame etkisini göstermektedir?

	Gelir etkisi	İkame etkisi
A)	Pozitif	Negatif
B)	Negatif	Pozitif
C)	Pozitif	Pozitif
D)	Negatif	Negatif
E)	Belirsiz	Negatif

ÇÖZÜM

İkame Etkisi : Ücret artışlarının boş zamanın fırsat maliyetini artırarak kişilerin çalışma arzusunu artırmasıdır.

W ↑ (ücret) → Boş zamanın fırsat maliyeti ↑ → Boş zaman talebi ↓ → Emek arzı ↑

Soruda boş zamanın gelir ve ikame etkisi sorulduğu için ücret ile boş zaman talebine bakılır. Aralarında ters (negatif) ilişki söz konusudur.

Gelir etkisi, ücret artışlarının gelir artışına neden olarak kişilerin boş zaman taleplerini artırması ve çalışmaktan vazgeçmesidir.

W ↑ (ücret) → Gelir ↑ → Boş zaman talebi ↓ → Emek arzı ↓

Ücret ile boş zaman talebi arasında doğru (pozitif) ilişki söz konusudur.

CEVAP : A

CamScanner ile tarandı

382. Aşağıdakilerden hangisi firmaların emek arz eğrisini gösterir?

A) Emeğin ortalama faktör maliyeti
B) Emeğin marjinal faktör maliyeti
C) Emeğin marjinal ürün geliri
D) Emeğin marjinal ürün değeri
E) Ortalama ürün geliri

ÇÖZÜM

Bir firmanın karşı karşıya bulunduğu emek arz eğrisi emeğin ortalama faktör maliyetiyle gösterilir.

$$AIC_L = \frac{TIC_L}{L} = W$$

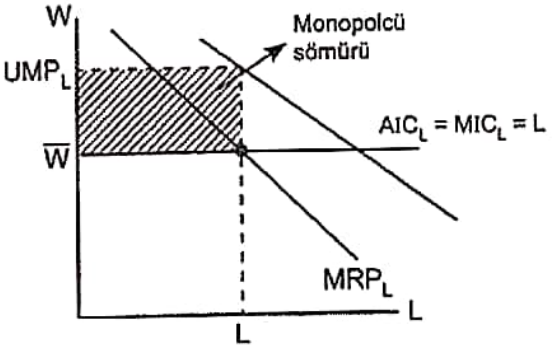
CEVAP : A

383. Aşağıdaki durumların hangisinde sadece monopolcü sömürü ortaya çıkar?

A) Emek piyasası tam rekabet - mal piyasası eksik rekabet
B) Hem emek hem mal piyasası tam rekabet
C) Hem emek hem mal piyasası eksik rekabet
D) Mal piyasası tam rekabet - emek piyasası eksik rekabet
E) Hiçbir zaman sadece monopolcü sömürü ortaya çıkar.

ÇÖZÜM

Emek piyasası tam rekabet - mal piyasası eksik rekabet koşullarında ise;

Mal piyasasında monopolcü olan firma, çalıştırdığı emeğe yarattığı üründen daha düşük ücret öder.

CEVAP : A

ANKARA KARİYER YAYINLARI

CamScanner ile tarandı

384. Yalnız emek girdisi kullanan bir firmanın üretim fonksiyonu $Q=L^{0,5}$, firmanın gridi fiyatı 4 TL, malın satış fiyatı 128 TL ise, en yüksek kârı elde etmek için ne kadar emek istihdam etmelidir?

A) 32 B) 64
C) 128 D) 256
E) 512

ÇÖZÜM

Piyasa denge koşulu

$MIC_L = MRP_L$

↓ ↓

w $PxMP_L$

$MP_L = \frac{\partial Q}{\partial L} = 0,5L^{-0,5}$ elde edilir.

Bulunan değer formüle yerleştirilirse;

$w=4$ $MP_L=0,5L^{-0,5}$ $P = 128$

$128.0,5L^{-0,5} = 4$

$(L^{0,5})^2 = (16)^2$

$L = 256$ elde edilir.

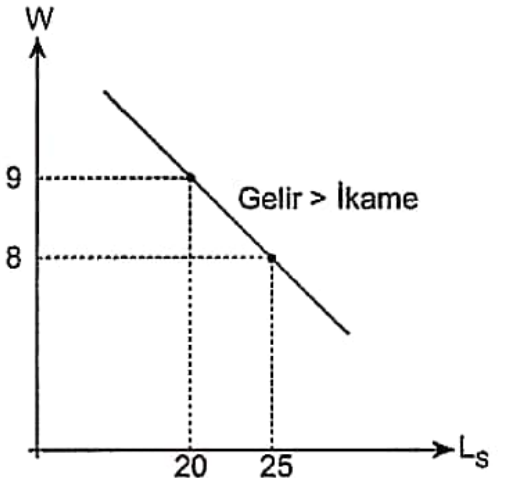
CEVAP : D

385. ₺ 8'den haftada 25 saat çalışan bir işçi ₺ 9'den 20 saat çalışmaya başlaması durumunda, aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) İkame etkisi daha önemlidir.
B) Gelir etkisi ikame etkisini yok eder.
C) Gerli etkisi daha önemlidir.
D) Gelir ve ikame etkisi aynı derecede önemlidir.
E) Gelir ve ikame etkisi önemsizdir.

ÇÖZÜM

Soruda verilen ifadeleri bir grafik üzerine yerleştirirsek emek arz eğrisi negatif eğimli olarak oluşur.

Tersine dönen emek arz eğrisinde eğri negatif eğimli ise gelir etkisi ikame etkisinden büyüktür.

CEVAP : C

CamScanner ile tarandı

386. Tam rekabet şartlarında bir firma üretimini tek bir faktör olan (X) altında gerçekleştirdiği durumda firmanın üretim fonksiyonu $Q = 4X^{1/2}$, ürünün satış fiyatı ₺ 10 ve girdinin birim fiyatı ₺ 5'dir.

Firma bu durumda ne kadar "X" kullanmalıdır?

A) 64 B) 32 C) 16 D) 8 E) 4

ÇÖZÜM

Tam rekabet şartlarında piyasa dengesi

$MIC_X = MRP_X$

Girdi fiyatı = $P_X \times MP_X$

$$MP_X = \frac{\partial Q}{\partial X} = 2x^{-1/2}$$

$$\Rightarrow 10 \cdot 2x^{-1/2} = 5$$

$$\Rightarrow 4x^{-1/2} = 1$$

$$(x^{1/2})^2 = (4)^2$$

$$x = 16$$

elde edilir.

CEVAP : C

387. Ek faktör birimlerinin kullanılması sonucunda firmanın toplam gelirinde ortaya çıkan artışa ne ad verilir?

A) Marjinal maliyeti kaynak
B) Marjinal Kar
C) Marjinal ürün geliri
D) Marjinal değişir gelir
E) Ortalama sabit maliyet

ÇÖZÜM

Faktörlerin alınıp satıldığı piyasaya faktör piyasaları denir. Faktör talebini firmalar yapar. Faktör talebini belirleyen unsurlar

1. Faktörün kendi fiyatı
2. Faktörün verimliliği
3. Üretimde kullandığı malın talebi
4. Diğer üretim faktörü fiyatları

Firma hangi üretim faktörünü ne kadar kullanacağına karar verirken iki unsuru gözönüne alır.

Marjinal Ürün Geliri (MRP)	Marjinal Faktör Maliyeti (MFC)
Firma ek bir faktör istihdam etti diye toplam hasılatında meydana gelen değişmeyi gösterir.	Firma ek bir faktör kullandı diye toplam maliyetinde meydana gelen değişmeyi gösterir.

CEVAP : D

ANKARA KARİYER YAYINLARI

CamScanner ile tarandı

388. I. Ürünün talep esnekliği

II. Faktörlerin maliyeti

III. Faktörlerin ikame güçlüğü

IV. Faktörlerin marjinal faydası

Yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri faktör talebinin esnekliğini etkileyen unsurlardan biri değildir?

A) I ve II B) II ve III

C) Yalnız IV D) Yalnız III

E) III ve IV

ÇÖZÜM

Faktör talebinin esnekliğini etkileyen unsurlar;

- Ürünün talep esnekliği
- Faktörlerin maliyeti
- Faktörlerin ikame güçlüğü
- Toplam üretim maliyeti içindeki emek maliyeti oranı

CEVAP : C

389. **Geriye dönük emek arz eğrisi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

A) Emek arz eğrisinin pozitif eğimli bölgesinde ikame etkisi gelir etkisinden daha büyüktür.

B) Emek arz eğrisinin zirve noktasında ikame etkisi ile gelir etkisi birbirine eşittir.

C) Emek arz eğrisinin negatif eğimli bölgesinde gelir etkisi ikame etkisinden daha küçüktür.

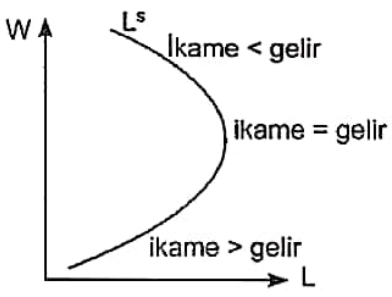
D) Negatif eğimli bölgede kişinin boş zaman talebi artar.

E) Pozitif eğimli bölgede kişinin boş zaman talebi azalır.

ÇÖZÜM

İkame > gelir → kişi daha çok çalışmak ister.

Gelir > ikame → kişi daha çok boş zaman ister.

CEVAP : C

ANKARA KARİYER YAYINLARI

CamScanner ile tarandı

390. I. Tüketimde etkinlik

II. Üretimde etkinlik

III. Etkin ürün karması

Yukarıdakilerden hangisi pareto optimalite kriterleri arasında değerlendirilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II

C) I - II D) II - III

E) I - II - III

ÇÖZÜM

Hiç kimsenin durumunu kötüleştirmeden bir bireyin durumunun iyileştirebildiği duruma pareto iyileştirme adı verilir. Ancak bir bireyin durumunu iyileştirmek mümkün değil ise buna pareto optimalite adı verilir. Pareto optimalite kriterleri 3 temel başlıkta toplanabilir.

Marjinal İkame Oranı (MRS) : Bir tüketicinin aynı farksızlık eğrisi üzerinde bir birim fazla x malı tüketmek için vazgeçmeye razı olduğu y malı miktarına verilen isimdir.

Marjinal Teknik İkame Oranı (MRTS) : Bir üreticinin aynı eşürün eğrisi üzerinde bir birim fazla emek girdisi kullanmak için teknolojik açıdan vazgeçmeye razı olduğu sermaye girdisi miktarına verilen isimdir.

Marjinal Dönüşüm Oranı (MRT) : Üretim imkanları eğrisinin herhangi bir noktadaki eğimine veya ilave birim x malı üretmek için ne kadar y malından vazgeçilmesi gerektiğini ölçen katsayıya verilen isimdir.

1. Tüketimde etkinlik $\Rightarrow MRS^{A}_{x,y} = MRS^{B}_{x,y} = \frac{P_x}{P_y}$

2. Üretimde Etkinlik $\Rightarrow MRTS^{A}_{K,L} = MRTS^{B}_{K,L} = \frac{w}{r}$

3. Etkin Ürün Karması $\Rightarrow$ MRT = MRS

CEVAP : E

391. Aşağıdakilerden hangisi ikinci en iyi teoremi açıklamak için kullanılır?

A) Her pareto optimalite tam rekabetle sağlanır.

B) Her tam rekabet pareto optimaliteyi sağlar.

C) Her pareto optimalite tam rekabette sağlanamayabilir.

D) Eksik rekabette pareto optimalite sağlanamaz.

E) Pareto optimalite ikinci en iyi teoreminde gerçekleşmez.

ÇÖZÜM

İkinci en iyi teoremi R.G Linsey ve K. Lancester tarafından ortaya atılmıştır. Bu teorem tam rekabetin bütün ekonomiye egemen olmadığı durumların incelenmesini konu edinir. Tam rekabet piyasası ütopya bir piyasadır. İkinci en iyi teoremi etkinlik ile eşitlik arasında bir açmaz olmadığını, eşit olmadığı düşünülen rekabetçi bir dengeden eşit olduğu düşünülen bir rekabetçi dengeye malları yeniden dağıtmak suretiyle geçmenin mümkün olduğunu ifade eder.

"Her zaman pareto optimaliteye tam rekabet şartlarında ulaşılamayabilir.", "Ancak her tam rekabet bir pareto optimalitedir.)

CEVAP : C

ANKARA KARİYER YAYINLARI

CamScanner ile tarandı

392. Aşağıdakilerden hangisi bir malın veya faktörün fiyatının piyasada nasıl belirlendiğini ve değiştiğini, piyasalar arasındaki karşılıklı bağımlılığı dikkate alarak inceleyen analiz türüdür?

A) Kısmi Denge Analizi
B) Genel Denge Analizi
C) Statik Denge Analizi
D) Dinamik Denge Analizi
E) Kısmi Statik Denge Analizi

ÇÖZÜM

Kısmi Denge Analizi: Bir malın veya faktörün fiyatının piyasada nasıl belirlendiğini ve değiştiğini piyasalar arasındaki karşılıklı bağımlılığı dikkate almadan inceleyen analizdir. Bu analiz yöntemi Alfred Marshall'a aittir.

Genel Denge Analizi: Bir malın veya faktörün fiyatının piyasada nasıl belirlendiğini ve değiştiğini piyasalar arasındaki karşılıklı bağımlılığı dikkate alarak inceleyen analizdir. Yani daha çok makro iktisadi analiz çerçevesinde değerlendirilen ve ceteris paribus varsayımının dikkate alınmadığı analiz türüdür. Bu analiz yöntemi Leon Walras'a aittir.

CEVAP : B

393. Bir tüketicinin fayda fonksiyonu $U = -q^2 + 60q$'dur.

Buna göre bu tüketici refah fonksiyonunu maksimize etmek için P = 20 fiyat düzeyinde ne kadar mal tüketmelidir?

A) 20 B) 30 C) 45 D) 50 E) 55

ÇÖZÜM

Bir tüketicinin refah fonksiyonu (W) oluşturulurken faydadan (U) maliyet (C) çıkarılır. Maliyet oluşturulurken fiyatla miktar çarpılır.

$W = U - C$

$W = (-q^2 + 60q) - p.q$

$\boxed{W = -q^2 + 60q - 20q}$

Refah fonksiyonunu maksimize etmek için fonksiyonda miktara göre türev alınıp sıfıra eşitlenir.

$$\frac{\partial W}{\partial q} = 0$$

$-2q + 60 - 20 = 0$

$2q = 40$

$q = 20$ elde edilir.

CEVAP : A

ANKARA KARİYER YAYINLARI

CamScanner ile tarandı

394. Aşağıdakilerden hangisi tam rekabet piyasasında maksimum toplumsal refahı göstermektedir?

A) Marjinal özel maliyet, marjinal toplumsal maliyete eşit olduğunda ulaşılır.

B) Marjinal özel fayda, marjinal toplumsal maliyete eşit olduğunda ulaşılır.

C) Marjinal özel maliyet, marjinal toplumsal faydaya eşit olduğunda ulaşılır.

D) Marjinal özel fayda, marjinal toplumsal faydaya eşit olduğunda ulaşılır.

E) Marjinal özel maliyet, marjinal toplumsal maliyetten fazla olduğunda ulaşılır.

ÇÖZÜM

Tam rekabette kâr maksimizasyonu, fiyatın marjinal özel maliyete eşitlenmesini gerektirir. Maksimum toplumsal refaha, ancak marjinal özel maliyet, marjinal toplumsal maliyete eşit olduğunda ulaşılır. Eğer marjinal toplumsal mallyet, marjinal toplumsal faydadan az ise (veya fazlaysa) bir dışsal tasarruftan (veya dışsal maliyetten) söz edilir.

CEVAP : A

395. Marjinal dışsal maliyet > Marjinal özel maliyet olması durumunda aşağıdakilerden hangisi ortaya çıkmaktadır?

A) Pozitif Dışsallık

B) Negatif Dışsallık

C) İnfamarjinal Dışsallık

D) Parasal Dışsallık

E) Sosyal Dışsallık

ÇÖZÜM

Negatif Dışsallık: Bir üretim ya da tüketim faaliyetinin bir diğer üretim ya da tüketim maliyetini amaçlanmadığı halde olumsuz etkilemesidir. Yine ortaya çıkan maliyetin amaçlanmaması onun fiyatlandırılamayacağını yani piyasa dışında kalacağı ifade etmektedir.

Marjinal sosyal maliyet = Maliyet özel maliyet + Marjinal dışsal maliyet iken olumsuz dışsallık durumunda;

Marjinal özel maliyet < Marjinal dışsal maliyet dolayısıyla

Marjinal sosyal maliyet > Marjinal özel maliyet olacaktır.

Pozitif Dışsallık: Bir üretim ya da tüketim faaliyetinin bir diğer üretim ya da tüketim maliyetini amaçlanmadığı halde olumlu etkilemesidir. Olumlu etkinin amaçlanmadan ortaya çıkması, onun piyasa mekanizması dışında kaldığını yani fiyatlandırılamadığını gösterir.

Marjinal sosyal fayda = Marjinal özel fayda + Marjinal dışsal fayda iken olumlu dışsallık durumunda;

Majinal özel fayda < Marjinal dışsal fayda dolayısıyla

Marjinal sosya fayda > Marjinal özel fayda olacaktır.

CEVAP : B

ANKARA KARİYER YAYINLARI

CamScanner ile tarandı

96. "Bir politikanın uygulanması sonucunda ortaya çıkan yeni durumdan kazançlı çıkacak olanlar, zarar görenlerin kayıplarını tam olarak telafi etseler bile, hala kazançlı iseler, yeni durum bir sosyal iyileşme olarak algılanmalıdır. Yani yeni durumda sosyal refah artmıştır." **şekilde açıklanabilecek sosyal refah kriteri aşağıdakilerden hangisi tarafından ortaya atılmıştır?**

A) Kaldor
B) Hick
C) Scitovsky
D) Rawls
E) Bentham

ÇÖZÜM

Kaldor ve Hicks Kriterleri N. Kaldor'un geliş-rdiği kritere göre bir politikanın uygulanma-ı sonucunda ortaya çıkan yeni durumdan azançlı çıkacak olanlar, zarar görenlerin ayıplarını tam olarak telafi etseler bile, hala azançlı iseler, yeni durum bir sosyal iyileş-ne olarak algılanmalıdır. Yani yeni durumda osyal refah artmıştır. Kayıpların telafisi ya la tazmini ilkesinin uygulandığı bu kriterde azanan, kaybedenin zararını ödese bile azançlı çıkmaktadır. Benzer bir kriter J. R. licks tarafından geliştirilmiştir. Hicks'e göre ir politika uygulanmasından zarar görenler, u politikanın uygulanmaması için, önerdikle-i parasal ödemelerle kazançlı çıkanları ikna demiyorlarsa bu durum bir sosyal iyileşme-lir. Dikkat edilirse Kaldor'un ve Hicks'in kri-erleri aynı olgunun iki farklı yönünü ortaya oymaktadır. Her ikisi de kayıplarla kazançla-ın karşılaştırılmasına dayanmaktadır.

CEVAP : A

397. "Bir ekonomide her zaman bir piyasada ortaya çıkan talep fazlası başka piyasa ya da piyasalardaki arz fazlası toplamlara eşit olur. Bu yüzden de talep fazlası toplamı daima sıfır olur." **şeklinde belirtilen yasa aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Pareto yasası
B) Walras yasası
C) Edgeworth kutu diyagramı
D) İkinci en iyi teoremi
E) Okun yasası

ÇÖZÜM

Walras yasası: Bir ekonomide her zaman bir piyasada çıkan talep fazlası başka piyasada ya da piyasalardaki arz fazlası toplama eşit olur. Bu yüzden de talep fazlası toplamı daima sıfır olur.

Pareto yasası: Hiç kimsenin refahını azaltmadan bir bireyin durumu iyileştirilemiyorsa pareto optimalite sağlanır.

Okun yasası: Ekonomide 2,25'in üzerinde ortaya çıkan her 1 puanlık büyüme işsizliği 0,5 puan azaltır.

İkinci en iyi teoremi: Her pareto optimalite tam rekabetle sağlanmayabilir.

CEVAP : B

ANKARA KARİYER YAYINLARI

CamScanner ile tarandı

398. Aşağıdakilerden hangisi üretim imkanları sınırı eğrisine çizilen teğetin eğimini ifade etmek için kullanılır?

A) Marjinal ikame oranı
B) Marjinal dönüşüm oranı
C) Marjinal maliyet oranı
D) Marjinal tüketim oranı
E) Marjinal tasarruf oranı

ÇÖZÜM

Marjinal Dönüşüm Oranı: Orjine göre içbükey bir üretim imkanları eğrisinin oluşması şu koşullara bağlıdır;

- Her iki mala ilişkin üretim fonksiyonunun ölçeği göre azalan getiriye sahip olması
- Üretim fonksiyonlarından birisi azalan getiriye sahip iken diğerinin sabit getiriye sahip olması,
- Her iki üretim fonksiyonu sabit getiriye sahip olmasına rağmen, doğrusal olmayan etkin üretim seti üzerinde farklı sermaye-emek oranlarının bulunması.

Üretim imkanları sınırı eğrisinin orjine göre dışbükey olması ise, üretim fonksiyonlarından birisinin ölçeği göre artan getiriye sahip olmasını gerektirir. Ancak bu durumda üretim imkanları eğrisi her üç şekilde de olabilir. Üretim imkanları sınırı eğrisinin doğru şekilde olması için; her iki tüketim fonksiyonunun da ölçeği göre sabit getiri özelliğine sahip ve doğrusal olan etkin üretim seti üzerinde, sermaye-emek oranlarının birbirine eşit olması gerekmektedir. Bir maldan üretilen miktar belli iken, öteki maldan üretilebilecek maksimum miktarı gösteren üretim imkanları sınırı eğrisi üzerindeki herhangi bir noktadan çizilen teğetin eğiminin negatif işaretlisi, marjinal dönüşüm oranını gösterir. Kısaca marjinal dönüşüm oranı; bir maldan bir birim daha fazla üretmek için öteki maldan ne kadar fedakarlık etmek gerektiğini göstermektedir.

CEVAP : B

ANKARA KARİYER YAYINLARI

CamScanner ile tarandı

399. Aşağıdakilerden hangisi piyasa başarısızlıkları arasında değerlendirilemez?

A) Dışsallıklar
B) Kamusal mallar
C) Eksik bilgilenme
D) Eksik piyasalar
E) Lüks mallar

ANKARA KARİYER YAYINLARI

ÇÖZÜM

Piyasa başarısızlıkları: Devletin ekonomiye müdahale gerekçesini oluşturur. Piyasada fiyatlandırılamayan mal ve hizmetler kapsar. 4 temel başlık altında toplanabilir.

a) Dışsallıklar
b) Kamusal mallar
c) Eksik bilgilenme
d) Eksik piyasalar

CEVAP : E

400. Aşağıdakilerden hangisi bir karar biriminin diğerine sağladığı veya yüklediği fiyatlandırılamayan yarar veya maliyeti göstermek amacıyla kullanılır?

A) Dışsallık
B) Eksik bilgilenme
C) Eksik piyasalar
D) Lüks mallar
E) Kamusal mallar

ÇÖZÜM

Dışsallık: Bir ekonomide birinin diğerine sağladığı fayda veya yüklediği maliyettir. Fiyatlandırılamaz. Bölünemezler. Bu nedenle piyasa dışıdırlar. Bu nedenle pareto etkinliğinden uzaklaşmasına yol açarlar. Piyasa etkinsizliğine yol açarlar.

CEVAP : A

CamScanner ile tarandı

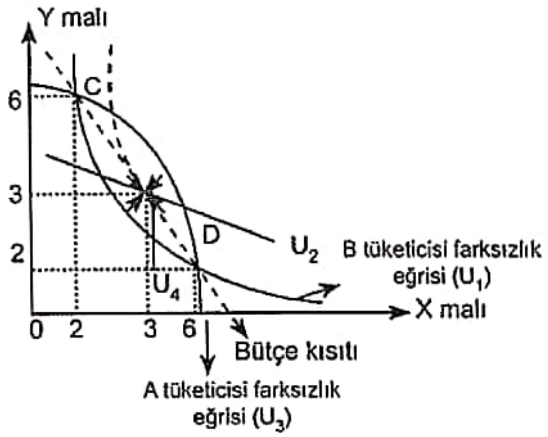
401. İki mal tüketen A ve B tüketicilerinden A'nın farksızlık eğrileri, orijine göre içbükey B'nin farksızlık eğrisi orijine göre kesin dışbükeydir.

A ve B tüketicilerinin 20'şer birim fayda elde ettiği durumda X(2,6), Y(6,2) mal kullanıyor ise iki tüketici dengeye geldiğinde (3,3) mal tükettikleri varsayımı altında elde edebilecekleri fayda düzeyi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

	A	B
A)	20	18
B)	18	10
C)	19	22
D)	20	20
E)	5	4

ÇÖZÜM

Denge sağlanabilmesi için X'in faydası artar, Y'nin faydası azalır. Bu durumda Y'nin faydası 20'den farksızlık eğrisi az, X'in faydası 20'den çok olmalıdır.

Yukarıdaki şekle göre B tüketicisinin farksızlık eğrisi (U_1), A tüketicisinin farksızlık eğrisi (U_3) tüketicilerin karşılıklı olarak 20 şer birim fayda elde etmeleri farklı mal bileşimleriyle sağlanmıştır. C ve D noktalarında iki tüketicide dengededir. Soruda (3.3) mal bileşimi elde edilebilmesi için A tüketicisinin farksızlık eğrisi sola ($U_3 - U_4$'e) B tüketicisinin ise farksızlık eğrisi sağa ($U_1 - U_2$'e)m hareket ederse iki tüketici dengeye gelir.

Bu durumda A'nın faydası azalırken B'nin faydası artması gereklidir.

Seçenekler incelenirse C seçeneğinde A tüketicisinin faydası 19 a düşerken B tüketicisinin faydası 22 e çıkmaktadır.

CEVAP : C

CamScanner ile tarandı